

I.

BA-II (S/01)
મેકેની

પ્રો. સંજીત કુમાર રામ
અતિથિ શિક્ષક
મેકેની વિભાગ
V.S.J. College Rajmangalpur

હિરાગમન

Topic: હિરાગમન ઉપન્યાસને નારી ચિંતન

હરિમોહન શાહદા સ્થિતિક ફે સ્વીકાર
દુનક મદનતાક પરિચયક ચિત્ર વસ્તુતઃ કન્યાદાનક
લાદ હિરાગમન લિખનાક કોનો પ્રયોજન નહિ
છેલ કન્યાદાન મે સમાજક કુલગદિ સમસ્યાકે
અઠાશાલ ગેલ આદિ તકર વિવાનો ઓરિમ
કદિ ફેલ ગેલ આદિ સામાજિક સમસ્યાકે
દુદયંગમ કરવામે, ઓકર વિવિધ આચારક
સંકેત દેવામે તથા ઓકર ઉપલ્યાપનમે - ફે
ઉપન્યાસ લંગોડ આદિ | મિથિલાક ગામ આ
ગામક લોક 'લોક મુખર' હિરાગમન 'મે આદિ
તેક કમ ઉપન્યાસમે ગેવત આદિ કન્યાદાન
નાયિકા - પ્રધાન કથા નહિ આદિ, મુદા
હિરાગમન, નાયિકા - પ્રધાન કથા ચિત્ર

2.

માથેના બુચીદાર પતિ વારા શ્રદ્ધે
શાદ્ય હોતી, તર પ્રાકૃતિક દુઃખ ચિન્ન
સ્થિતિ મેલ આદિ। જે ઉપન્યાસે જવા-
ગરણ પીડાઉં, સુક પેદ અંગેથી મોડાઉં
બહુ સરળતાઈ દેખાતી આદિ।

મિથિલાક નવજાગરણ અંગેની શિલાક
પ્રચાર-પ્રસારણ મેલ આદિ। સુતે પ્રચાર આ
જે સંસ્કૃત શિલાક મેલ રહેતી મેથિલની
આર લેલી શોષણ આ અપમાનમે સ્થિતિ પ્રકાર
જાગરણ નહિ હોતી।

અંગેની શિલાક માટે આશયો પરમ્પરિત
મિથિલા બહુ પ્રેમપૂર્ણ આ સદા નહિ મેલ
આદિ। જે ત્રીસ દવાડે જાકાં ઘાંતલ જા
રહલ આદિ। અંગેની શિલિત ખુબક આપ
ગામ ધરકે છોડને જા રહલ છેક। અપન પરમ્પરકે
વિસરને જા રહલ છેકિ। જે અપન ગામકે
મારને જા રહલ છેકિ। જે નવજાગરણ નવ આર્થિક
સામ્પન્નતા ફેલકેક આદિ। મિથિલાક ગામ
આશયો પદિનેય લેલી વિપન્ન મેલ જા રહલ
આદિ, ગામક કલહ બહલ જા રહલ આદિ।
ગામકે બહુપલ નગરમે નવ વાલી મેથિલ

3. परिवार बेसी संतुष्ट आ सुरेख जोग आछि।
विरागमन एहि दुनू बातक साक्षी आछि।
ई एहि परिवर्तनक प्रतिक्रियाक रूप बन-ना-बैज विरुद्ध
बुद्धिवादीक मायके ई समझा जात तीस दवाई
जाका धौंर पड़ैत छीमे। ई ग्रहण कोनो सोझ ग्रहण
नहि किछु, ते ई प्रक्रिया स्वाभाविक नहि लगेत
छैक।

मैविल समाजमे नारी युग-युगसँ शोचिन
आ कमित होइत आछि। ओकर शोषा, कानक
वाली, लाल-पीस, दाड़ी ओहि बससकें सँपबाक
बहुत प्रयत्न करैत छैक। जखन गामसँ दूर कोनो रेलवे
स्टेशन आ बस स्टैंड पर प्रतीक्षा करैत मैविल परि-
वारके हमरा लोभित देखैत छी। मैविल नारी तेक
आशिर्वाद आ आर्थिक रूपेँ तेक परजीवी
आछि जे ओ प्रत्येक सण एक-दोसरक सहारा
चाहैत आछि। जेना मैविलाक मैविल समाजमे
पुलक विरागताकेँ नहि लोकबाक प्रयास करैत
छीक, तहिना मैविल नारी अपना घरमे सभ
पुलकसँ लोकबाक प्रयास नहि करैत छीक।
एक दिन दैल्हन साहित्यमे नारी-चित्रण पर
समय भेल आछि, जे दुनिये करैत आछि जे
सामान्यवादी दृष्टिकोण नारीकेँ केक शोचिन
आ अपमानित कयलक आछि।

५. मुदा, गामक नारीके पुनर-समाज
आगे कालके दबने-बबने मेक दीन कोरि
जना देलक आदि जे ओकरा मे आ खुदमे
बान्हल गाय-बकरी मे आनरक पापल
करि आदि।

युग-युगसँ पाषाणी मेल भैबेल
कन्याक दुर्गति 'कन्यादान' मे सी०ली० मिश्रा
करेन छवि । बुच्यीदाइ पावरक मुल मेल
बाले पर चढाओल छागरक ओरि जाका
पवरायल छवि । आपुन मिबिलाक प्रत्येक
सी०ली० मिश्रा ~~बुल~~ बुच्यीदाइ मैमन छवि । बुच्यी
दाइ 'लोकनिक' कायाकल्प मे रहल आदि, से
कन्या । 'छिरागमन' मे छिरागमन वाबू करेन छवि ।

छिरागमन 'उपन्यास' मे स्त्री शिलाक अनि-
च्छापूर्वक लोहल जंघनाक चर्चा आदि । मुदा
शेख गामक शिलाक कन्या चर्चा नहि आदि । छिराग-
मन मे इच्छा, आनिदानी आ संस्कार गरजाक प्रभाव
जोला लेल कुपल गेल समझौताक रूप मे
आनिन आदि । स्त्रीक शोषणक लमहे पैघ ३६/१४
है बिउ जे ओ जीवाक लेल रहै, कोनो पैघ

5. પૈંચ જાણ્યેકે પ્રાપ્ત કરવા લેલ ગ્રાંદે, માત્ર
કળાકાર આ શિલાગમન લેલ જન્મ લેત આદિ
આ જીવન આદિ।

હિમોદન લાલુ નવ સ્થિતિક આગ્રાદી ઢાંકે
આ આંકર વિરોધ આ મૈલિલ પાંડિત. જાકાં
કતરુ ને કપલારી આદિ। ૨ અન્યાલમ હિમોદન
લાલુ તત્કાલીન સમાજક કિદાલે ગ્રાંદે કદીત આદિ,
સામાજિક પરિવર્તનક આવશ્યકતાકે આર્યો અપરિદાદે
માનવાક આધાર ફેત આદિ મુઠા વિકાલ સ્થાન,
કાલ, પાત્રક અનુકૂળ લે તકર અનિવાર્યતાકે હિમોદન
આ જાતેક દુહાપૂર્વક રેલગારીત કપલારી સે આર્યો
મદતવૂર્ગી આદિ।

સામાજિક

સામાજિક
11/04/2020